

تاریخچه فرزامان

دستان یسندار اولین دبستان تیزهوشان بود که در منطقه کنونی آموزش و پرورش در سال تحصیلی ۱۳۴۷-۱۳۴۶ از چهار پایه تحصیلی ابتدایی با ۱۴ دانش آموز دختر و ۶ دانش آموز پسر در چهار کلاس به صورت مختلط تشکیل گردید. در سال ۱۳۴۷ اداره کل امور کودکان و دانش آموزان استثنائی در وزارت آموزش و پرورش تأسیس گردید. در سال ۱۳۴۸ اولین مدرسه استعدادهای درخشان بانام «مرکز آموزش کودکان تیزهوش» و تحت نظارت اداره کل فوق، کار خویش را آغاز نمود.

قبل از پیروزی انقلاب سکوهمند اسلامی و بر اساس اهدافی تعیین شده، سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان جدا از نظام آموزش عمومی کشور در سال ۱۳۵۵ شکل گرفت. این سازمان زیر نظر سیات استانی متکثر از چند وزیر از جمله وزیر آموزش و پرورش، رئیس تلویزیون، رئیس کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و... فعالیت می کرد از ویژگی های این سازمان، اهداف خاص و هدایت بر اساس آن اهداف، همراه با جانی کامل از نظام آموزش عمومی کشور و مختلط بودن، بود. مرکز آموزشی الوند در میدان آرژانتین در سال ۱۳۵۵ اولین مرکزی بود که در قالب این سازمان به این امر اختصاص یافت. در سال ۱۳۵۶ دانش آموزان گزینش شده مناطق جنوبی و شرق تهران در مرکز تهرانپارس و مناطق شمالی و غربی تهران در مرکز الوند مشغول تحصیل بودند. در سال ۱۳۵۷ مرکز بریانک هم به این مجموعه اضافه شد. تعداد گزینش شدگان در این سه سال برای ۳ مرکز ذکر شده در تهران به ترتیب ۲۷۴، ۲۸۳ و ۲۱۹ دختر و پسر بود.

به طور همزمان از سال ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۷ در شهر کرمان نیز به ترتیب ۳۱، ۴۶ و ۲۳ دانش آموز در سال ۱۳۵۷ در شهر مشهد ۶۱ دانش آموز گزینش شدند. بدین ترتیب تعداد دانش آموزانی که در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی ایران بر اساس اهداف تعیین شده در سه پایه اول تا سوم راهنمایی مشغول تحصیل بودند، ۹۳۸ دانش آموز دختر و پسر در ۵۵ مدرسه مخطط در تهران، کرمان و مشهد بود.

پس از به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی، بنا به نظر دولت موقت مهندس بازرگان، این سازمان در سال ۱۳۵۸ در دفتر کودکان استثنایی آموزش و پرورش ادغام شد و مرکز مشهد و کرمان نیز منحل شدند. در سال ۱۳۶۱ وزیر آموزش و پرورش وقت (آقای علی اکبر پرورش) درخواست رفع ادغام نمود، ولی این امر تحقق نیافت. در سال ۱۳۶۲ اولین گزینش جهت دوم مرکز تهران صورت گرفت. این دوم مرکز با نام های فرزانهان و علامه حلی در حالی شکل گرفتند که ورودی های سال ۵۷ در شرف فارغ التحصیلی بودند و در پایه دوم و سوم دبیرستان هم دانش آموزان ورودی قبل از انقلاب مشغول تحصیل بودند. این گزینش در سال های ۶۳، ۶۴ و ۶۵ نیز به همین شکل برای مناطق میست گانه می تهران به صورت ۵ کلاس ۲۰ نفره برای هر جنس انجام گرفت. در سال های ۶۳ و ۶۴ کلاس دانش آموزان ورودی ۵۶ و ۵۷ هم فارغ التحصیل شدند. به این ترتیب قبل از تکمیل سمپاد در سال ۱۳۶۶، فقط دو مرکز آموزشی در تهران وجود داشت که کماکان تحت پوشش دفتر کودکان استثنایی فعالیت می نمود.

این دو مرکز در سال ۶۶ جمعاً ۸۰۲ دانش آموز از ورودی ۱۳۶۲ به بعد داشتند که هر لحظه امکان انحلال و ادغامشان در مراکز عادی نیز وجود داشت. در ۱۴ اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۶ به درخواست معاون فرهنگی - اجتماعی تخت وزیر، هیأت امنای این سازمان با حکم تخت وزیر منصوب گردیدند و از آن پس، این روز برای سمپادی با به عنوان روز استعداد های درخشان نامگذاری شد. ابتدا این سازمان قرار بود صرفاً زیر نظر ریاست امنا اداره شود.

اعضای هیأت امنا عبارت بودند از: وزیر آموزش و پرورش، وزیر فرهنگ و آموزش عالی، رئیس سازمان پژوهش های علمی و صنعتی، مدیر عامل صدا و سیما، معاون نخست وزیر و رئیس برنامه بودجه، رئیس بنیاد مستضعفان و جانبازان و سه شخصیت علمی کشور، آقایان دکتر حسن ابراهیم حبیبی، حجت الاسلام دکتر احمد احمدی و حجت الاسلام دکتر جواد اژه ای. در طول سال تحصیلی ۶۷-۶۶ بر اساس جمع بندی هیأت امنا سازمان و به درخواست معاون فرهنگی اجتماعی نخست وزیر آقای دکتر اژه ای از نخست وزیر و با حمایت رئیس جمهوری محترم وقت و رهبر انقلاب حضرت آیت الله خامنه ای، با تصویب ماده واحده ای در شورای عالی انقلاب فرهنگی، سپاد جایگاه مستحکم تری پیدا نمود. (ماده واحده: به منظور تحقق هر چه بهتر امر شناسایی و پرورش استعداد های درخشان کشور در سطوح مختلف تحصیلی از این پس سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان به صورت سازمان وابسته به وزارت آموزش و پرورش اداره می گردد. اساسنامه جدید سازمان با پیشنهاد هیأت امنا فعلی سازمان به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. مصوبه یکصد و پنجاهمین جلسه (شورای عالی انقلاب فرهنگی - ۶۷/۳/۱۰)

بر اساس این مصوبه، وزیر آموزش و پرورش به ریاست هیأت امنای سازمان و بر اساس تصویب هیأت امنا، آقای دکتر جواد اژه ای علاوه بر عضویت به عنوان شخصیت علمی هیأت امنا، به ریاست سازمان انتخاب گردیدند. مراکز آموزشی استعداد های درخشان تهران ابتدا از تمامی مناطق تهران به انتخاب دانش آموز مبادرت می نمودند و در این رقابت فشرده حق دانش آموزان محروم و مستضعف نشین، به طور کامل پامال می گردید؛ به طوری که میزبان گزینش دانش آموزان مراکز تهران از مناطق محروم در یک سال تحصیلی به عدد انگشتان دست هم نمی رسید.

از ۲۵۰ نفر، ۹ نفر؛ ۴ دختر و ۵ پسر از مناطق ۱۵ تا ۲۰) برای حل این معضل و گسترش عدالت در انتخاب دانش آموزان سرآمد از خانواده ای محروم، طرح راه اندازی مراکز در مناطق محروم آموزش و پرورش شهرستان انجام شد و مرکز شهید بهشتی و فرزامان زینب (س) شهرری به ترتیب با ظرفیت ۳ و ۲ کلاس درپایه و مراکز شهید رجایی و فرزامان در اسلامشهر، با ظرفیت ۲ کلاس درپایه و بعد از تکمیل مراکز کرج، مراکز علامه حلی و فرزامان در شهریار با ظرفیت ۲ کلاس درپایه و در نهایت در سال ۱۳۸۴ مراکز فرزامان و شهید ستاری در ورامین، راه اندازی شد. اولین ساختمان مرکز فرزامان، ساختمانی واقع در محل فعلی دبیرستان بود. فضای قدیمی مدرسه شامل شش کلاس، دو اتاق به عنوان دفتر بود که بتدریج در طول زمان بتدریج در طول زمان بازسازی شد و توسعه یافت. در سال ۶۲ مرکز، گزینش مجددی به عل آورد و با تعداد محدودی دانش آموز به فعالیت خود ادامه داد.

در مهرماه ۶۲ ساختمان جدید فرزامان (ساختمان اصلی مدرسه) در کنار ساختمان قبلی افتتاح شد و بخش قدیمی به آزمایشگاه، آمفی تئاتر و چند کلاس اختصاص یافت. در سال ۱۳۷۰ آمفی تئاتر قدیمی نیز تخریب و به جای آن آمفی تئاتر جدید مرکز و کتابخانه تاسیس شد. به مدت ۱۱ سال دانش آموزان هر دو مقطع راهبانی و دبیرستان در همین مرکز مشغول به تحصیل بودند. اما با تصمیم سازمان بنی بر افزایش پذیرش در مقطع راهبانی از ۵ کلاس به ۸ کلاس در هر پایه، در سال ۷۳ مرکز راهبانی فرزامان تهران به ساختمان در حال ساخت سازمان واقع در بلوار افریقان منتقل گردید. ای ساختمان از سال ۷۶ تبدیل به ساختمانی واقع در بزرگراه کردستان منتقل شد. ساختمان فعلی بازسازی و در سال ۱۳۸۳ افتتاح گردید. مدیریت مرکز فرزامان تهران از سال ۵۷ تا ۶۲ بر عهده سرکار خانم ناهید مصلحی بود که هم اکنون در واحد پژوهش مرکز در حال فعالیت میباشند.

از سال ۶۲ تا ۷۹ نیز مدیریت مرکز اسرکار خانم خیریه یکم حائری زاده بر عهده داشتند و سال ۷۹ سرکار خانم مهناز آزاده و سال ۸۱ تا ۸۴ سرکار خانم مرجانه نعیمی عهده دار این مسئولیت بودند. از سال ۸۵ تا ۸۶ سرکار خانم اشرف منظم با حفظ سمت به مدت یکسال و مجدداً سرکار خانم معاونت آموزشی و پرورشی سپاس در این جایگاه بودند و سال ۸۶ سرکار خانم الهه خطیبیان منظم از سال ۸۶ تا ۸۸ این مسئولیت را عهده دار بودند. سرکار خانم فخر از سال ۸۸ تا ۹۲ و بعد سرکار خانم رضایی از سال ۹۳ تا ۹۵ و از سال ۹۵ تا کنون سرکار خانم طاهره کردی سکندر این مسئولیت هستند.